

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΤΟ ΦΥΛΟ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ (2023-2026)

Στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, τα ζητήματα της έμφυλης διάστασης στις επιστήμες και των σπουδών φύλου αποτελούν αντικείμενο μελέτης και διδασκαλίας, κυρίως στο πλαίσιο των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών. Ακολουθεί χαρτογράφηση των μαθημάτων που είτε αναφέρουν στον τίτλο το φύλο είτε περιλαμβάνουν θεματικές σε σχέση με το φύλο και προσφέρθηκαν στα προγράμματα σπουδών (ΠΠΣ, ΠΜΣ) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026:

Φιλοσοφική Σχολή

ο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

2025-2026: Σε προπτυχιακό επίπεδο προσφέρθηκαν δύο (2) μαθήματα με αναφορά του φύλου στον τίτλο (*Φύλο και σεξουαλικότητα στην τέχνη της δυτικής Ευρώπης: 18ος-20ός αιώνας, Ανθρωπολογία του φύλου*) και δώδεκα (12) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν θεματικές σε σχέση με το φύλο (*Εισαγωγή στη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία, Νεότερη Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Ιστορία, Η Ευρώπη στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, Ελληνική τέχνη του 19ου αιώνα, Εισαγωγή στην Ιστορία της Τέχνης, Ιστορία της Ευρωπαϊκής Τέχνης: Αναγέννηση, Μανιερισμός, Μπαρόκ, Ανθρωπολογία της Συγγένειας, Ζητήματα Ανθρωπολογικών Σπουδών: Κοινωνική Θεωρία και Ανθρωπολογική Σκέψη, Αρχαιολογική Εθνογραφία, Η Ιστορία των Παραμυθιών, Συμβολική σκέψη και πολιτισμός, Αστικοί Πολιτισμοί*). Σε μεταπτυχιακό επίπεδο, στο ΠΜΣ «Ιστορία και Πολιτισμός του Νεότερου και Σύγχρονου Κόσμου», προσφέρθηκε ένα (1) μάθημα με αναφορά του φύλου στον τίτλο (*Ιστορία των γυναικών, ιστορία του φύλου 19^{ος}-21^{ος} αι.: θεωρία, μεθοδολογία, αρχεία*).

2024-2025: Σε προπτυχιακό επίπεδο, προσφέρθηκαν επτά (7) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν έμφυλες θεματικές (*Εισαγωγή στη Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία, Παρακμή της Δύσης, Η Ευρώπη στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, Αρχαιακή Εθνογραφία, Η Ιστορία των Παραμυθιών, Συμβολική σκέψη και πολιτισμός, Προφορικότητα και συλλογική μνήμη*).

2023-2024: Σε προπτυχιακό επίπεδο, προσφέρθηκε ένα (1) μάθημα με ρητή αναφορά στο φύλο (*Ιστορία της σεξουαλικότητας: 18ος-20ός αιώνας*) και τέσσερα (4) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν έμφυλες θεματικές (*Παρακμή της Δύσης, Η Ευρώπη στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, Η Ιστορία των Παραμυθιών, Προφορικότητα και συλλογική μνήμη*). Σε μεταπτυχιακό επίπεδο, στο ΠΜΣ «Ιστορία και Πολιτισμός του Νεότερου και Σύγχρονου Κόσμου», προσφέρθηκε ένα (1) μάθημα με αναφορά του φύλου στον τίτλο (*Ιστορία των γυναικών, ιστορία του φύλου 19ος-21ος αι.: θεωρία, μεθοδολογία, αρχεία*).

Στη **Φιλοσοφική Σχολή**, στο **Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας**, διδάσκεται συστηματικά από το 2010 έως σήμερα σε προπτυχιακό επίπεδο ένα (1) μάθημα με άξονα το φύλο (*Ιστορία των γυναικών στην Ελλάδα, 19ος-20ός αι.*), ενώ τα τελευταία χρόνια έχουν προστεθεί και άλλα μαθήματα από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος (*Ιστορία της σεξουαλικότητας: 18ος-20ός αιώνας, Φύλο και σεξουαλικότητα στην τέχνη της δυτικής Ευρώπης: 18ος-20ός αιώνας*). Σε μεταπτυχιακό επίπεδο, προσφέρονται δύο (2) μαθήματα με άξονα το φύλο (*Ιστορία των γυναικών, ιστορία του φύλου: θεωρία, μεθοδολογία, αρχεία*), *Το φύλο στην ιστορία της εργασίας*). Στο ίδιο Τμήμα το ερευνητικό έργο για θέματα φύλου συνδυάζεται με τη διδασκαλία και την επίβλεψη εργασιών στον β΄ και γ΄ κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών. Έτσι, το «Εργαστήριο ιστορικής έρευνας νεότερων και σύγχρονων κοινωνιών» του εν λόγω Τμήματος συνδιοργάνωσε μαζί με το ΙΜΣ/ΙΤΕ και το Πανεπιστήμιο Lumière Lyon 2-LARHRA (ANR TIME-US programme) το early career and doctoral workshop “Labour and gender in South-European manufacture, 19th -20th centuries. Comparative perspectives” (Αθήνα, 24.2.2020). Επίσης, στο πλαίσιο του ΠΜΣ «Νεότερος και Σύγχρονος Κόσμος: Ιστορία, Λαογραφία, Ανθρωπολογία» του Τμήματος Ιστορίας -Αρχαιολογίας και σε συνεργασία με το «Εργαστήριο ιστορικής έρευνας νεότερων και σύγχρονων κοινωνιών» του ίδιου Τμήματος, οργανώθηκε επιστημονική συνάντηση νέων ερευνητών και ερευνητριών με θέμα «Γυναίκες και φύλο στην ιστορική έρευνα» (7.2.2022). Στο πλαίσιο του ίδιου ΠΜΣ «Νεότερος και Σύγχρονος Κόσμος: Ιστορία, Λαογραφία, Ανθρωπολογία», οργανώθηκε κύκλος διαλέξεων με προσκεκλημένες/ους ομιλήτριες/ές και με θέμα «Ανθρωπολογία του Φύλου: τρέχουσες όψεις και οπτικές» (εαρινό εξάμηνο 2021-2022). Η επιστημονική ημερίδα «Ιστορία των αμβλώσεων (Ευρώπη, ΗΠΑ, 20ός-21ος αι.): υποκείμενα, λόγοι, δικαιώματα» διοργανώθηκε από το ΠΜΣ «Νεότερος και Σύγχρονος Κόσμος: Ιστορία, Λαογραφία, Ανθρωπολογία» και το Εργαστήριο ιστορικής έρευνας νεότερων και σύγχρονων κοινωνιών του Τμήματος Ιστορίας & Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (3.5. 2023).

ο **Τμήμα Φιλολογίας**

2025-2026: Σε προπτυχιακό επίπεδο προσφέρθηκαν δύο (2) μαθήματα που περιλαμβάνουν θεματικές για το φύλο (*Λατινική Επική Ποίηση: Βεργιλίου Αινειάδα & Λατινική Λυρική Ποίηση*).

2023-2024: Σε προπτυχιακό επίπεδο προσφέρθηκε ένα (1) μάθημα που αναφέρει στον τίτλο το φύλο (*Γυναικεία γραφή: 19^{ος} -20ός αιώνας*) και ένα (1) μάθημα που περιλαμβάνει θεματική σε σχέση με το φύλο (*Νεοελληνικό Θέατρο: 19^{ος} – 20ός αιώνας*).

ο **Τμήμα Φιλοσοφίας**

2025-2026: Σε προπτυχιακό επίπεδο προσφέρθηκαν πέντε (5) μαθήματα που περιλαμβάνουν θεματικές για το φύλο (*Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης-Ζητήματα κοινωνικών ανισοτήτων, Σύγχρονη Ηθική Φιλοσοφία I: Ρεύματα στην ηθική σκέψη του 20ού και 21ου αιώνα, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, Σύγχρονη Ηθική Φιλοσοφία II: Εφαρμοσμένη Ηθική, Φιλοσοφία του Δικαίου*).

Σχολή Επιστημών Αγωγής

ο **Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών**

2025-2026: Σε προπτυχιακό επίπεδο προσφέρθηκαν τρία (3) μαθήματα με αναφορά του φύλου στον τίτλο (*Κοινωνιολογία των Έμφυλων Ανισοτήτων στο Σχολείο, Το Γένος/Φύλο στην Παιδική Λογοτεχνία, Φύλο και Εκπαίδευση*) και οχτώ (8) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν θεματικές για το φύλο (*Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Ψυχοφυσιολογία I, Κοινωνιολογία, Αγωγή Υγείας I, Σχολική Βία – Σχολική Διαμεσολάβηση, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Διδακτικές Εφαρμογές, Κοινωνιολογία της Ελληνικής Εκπαίδευσης, Σχεδιασμός και Οργάνωση Διαπολιτισμικών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων*). Σε μεταπτυχιακό επίπεδο, στο ΠΜΣ «Επιστήμες της Εκπαίδευσης και της Αγωγής: Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία» προσφέρθηκαν τέσσερα (4) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν θεματικές για το φύλο (*Ο Διχοτομικός Λόγος στη Δημόσια Σφαίρα και ο Έλεγχος της Ρητορικής του Μίσους, Εικαστικές Εφαρμογές και Διαπολιτισμικότητα, Το Παιδί στη Νεοελληνική Λογοτεχνία, Η Επίδραση των ΜΜΕ στη Διαμόρφωση των Κοινωνικών Στερεοτύπων στα Παιδιά*).

ο **Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης**

2025-2026: Σε προπτυχιακό επίπεδο προσφέρθηκαν οχτώ (8) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν θεματικές για το φύλο (*Έννοιες και Ζητήματα του Περιβάλλοντος και της Αειφορίας, Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης I, Εκπαίδευση Ενηλίκων: Αρχές και Διδακτικές Εφαρμογές, Κοινωνιολογία του Σχολείου και Εκπαιδευτικές Πρακτικές, Πρώτη Γραφή και Ανάγνωση: Ιστορία, Εκμάθηση και Λογοτεχνικοί Πολυγραμματισμοί, Εισαγωγή στις Πολιτισμικές Σπουδές, Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης II, Κριτικοί γραμματισμοί*). Σε μεταπτυχιακό επίπεδο, στο ΠΜΣ «Διδακτική και Τεχνολογίες Μάθησης των Φυσικών επιστημών», προσφέρθηκε ένα (1) μάθημα που συμπεριλαμβάνει θεματική για το φύλο (*Διδακτικές Προσεγγίσεις για το Περιβάλλον και την Αειφορία*).

2024-2025: Σε προπτυχιακό επίπεδο προσφέρθηκαν επτά (7) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν θεματικές για το φύλο (*Έννοιες και Ζητήματα του Περιβάλλοντος και της Αειφορίας, Βιωματικές Μέθοδοι στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία II, Εκπαίδευση Ενηλίκων: Αρχές και Διδακτικές Εφαρμογές, Πρώτη Γραφή και Ανάγνωση: Ιστορία, Εκμάθηση και Λογοτεχνικοί Πολυγραμματισμοί, Εισαγωγή στις Πολιτισμικές Σπουδές, Κριτικοί γραμματισμοί*). Σε μεταπτυχιακό επίπεδο, στο ΠΜΣ «Διδακτική και

Τεχνολογίες Μάθησης των Φυσικών επιστημών», προσφέρθηκε ένα (1) μάθημα που συμπεριλαμβάνει θεματική για το φύλο (*Διδακτικές Προσεγγίσεις για το Περιβάλλον και την Αειφορία*)

2023-2024: Σε προπτυχιακό επίπεδο προσφέρθηκαν επτά (7) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν θεματικές για το φύλο (*Έννοιες και Ζητήματα του Περιβάλλοντος και της Αειφορίας, Βιωματικές Μέθοδοι στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία II, Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης I, Εκπαίδευση Ενηλίκων: Αρχές και Διδακτικές Εφαρμογές, Πρώτη Γραφή και Ανάγνωση: Ιστορία, Εκμάθηση και Λογοτεχνικοί Πολυγραμματισμοί, Εισαγωγή στις Πολιτισμικές Σπουδές, Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης II, Κοινωνιολογισσολογία*). Σε μεταπτυχιακό επίπεδο, στο ΠΜΣ «Επιστήμες Αγωγής», στην ειδίκευση «Εκπαίδευση και Κοινωνία: Θεωρίες και Πρακτικές», προσφέρθηκαν δύο (2) μαθήματα με θεματική ενότητα σχετική με τις έμφυλες ανισότητες και την έμφυλη βία (*Σύγχρονα κοινωνικοπολιτικά φαινόμενα και ανθρώπινα δικαιώματα, Μορφές κοινωνικής ανισότητας στην εκπαίδευση*) και στο ΠΜΣ «Διδακτική και Τεχνολογίες Μάθησης των Φυσικών επιστημών», προσφέρθηκε ένα (1) μάθημα που συμπεριλαμβάνει θεματική για το φύλο (*Διδακτικές Προσεγγίσεις για το Περιβάλλον και την Αειφορία*).

Σχολή Επιστημών Υγείας

ο Τμήμα Ιατρικής

2025-2026: Σε προπτυχιακό επίπεδο, προσφέρθηκαν έξι (6) μαθήματα με αναφορά του φύλου στον τίτλο (*Γυναικολογική Ογκολογία, Παιδική και εφηβική γυναικολογία, Ενδοσκόπηση στη Γυναικολογία, Εισαγωγή στη Μαιευτική και Γυναικολογία, Μαιευτική και Γυναικολογία, Ανδρολογία*)

ο Τμήμα Νοσηλευτικής

2025-2026: Σε προπτυχιακό επίπεδο, προσφέρθηκε ένα (1) μάθημα με αναφορά του φύλου στον τίτλο (*Έμφυλη προσέγγιση και φροντίδα υγείας*) και δεκατρία (13) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν θεματική για το φύλο (*Ανατομία και Φυσιολογία του Ανθρώπινου Σώματος I, Εισαγωγή στην Ψυχολογία Ανατομία & Φυσιολογία του Ανθρώπινου Σώματος II, Γνώσεις και Δεξιότητες Νοσηλευτικής, Ψυχολογία της Υγείας, Επιδημιολογία και Δημόσια Υγεία, Ψυχική Υγεία και Φροντίδα, Κοινωνιολογία της Υγείας, Ανθρωπολογία της Φροντίδας, Ψυχολογία Ασθενών και Φροντιστών, Διαπολιτισμική Νοσηλευτική, Νοσηλευτική Επαγγελματικής Υγείας, Προσωποκεντρική Φροντίδα Ανθρώπων Μεγαλύτερης Ηλικίας*).

2024-2025: Σε προπτυχιακό επίπεδο, προσφέρθηκαν δέκα (10) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν θεματική για το φύλο (*Ανατομία & Φυσιολογία του Ανθρώπινου Σώματος I, Εισαγωγή στην Ψυχολογία, Ανατομία & Φυσιολογία του Ανθρώπινου Σώματος II, Γνώσεις και Δεξιότητες Νοσηλευτικής, Ψυχολογία της Υγείας, Επιδημιολογία και Δημόσια Υγεία, Ψυχική Υγεία και Φροντίδα, Κοινωνιολογία της Υγείας, Ψυχολογία Ασθενών και Φροντιστών, Διαπολιτισμική Νοσηλευτική*).

2023-2024: Σε προπτυχιακό επίπεδο, προσφέρθηκαν δέκα (10) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν θεματική για το φύλο (*Ανατομία & Φυσιολογία του Ανθρώπινου*

Σώματος I, Εισαγωγή στην Ψυχολογία, Ανατομία & Φυσιολογία του Ανθρώπινου Σώματος II, Γνώσεις και Δεξιότητες Νοσηλευτικής, Ψυχολογία της Υγείας, Επιδημιολογία και Δημόσια Υγεία, Ψυχική Υγεία και Φροντίδα, Κοινωνιολογία της Υγείας, Ψυχολογία Ασθενών και Φροντιστών, Διαπολιτισμική Νοσηλευτική).

Σε μεταπτυχιακό επίπεδο, στο ΠΜΣ «Νοσηλευτική Φροντίδα Ενηλίκων», προσφέρθηκαν τέσσερα (4) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν θεματική για το φύλο (*Προηγμένη Νοσηλευτική Πράξη και Αναστοχαστική Πρακτική, Προαγωγή της Υγείας και της Ποιότητας Ζωής, Φιλοσοφία και Ψυχολογία της Φροντίδας, Αρχές Νοσηλευτικής Φροντίδας και Οργάνωσης Ειδικών Μονάδων Νοσηλείας*).

ο Τμήμα Λογοθεραπείας

2025-2026, 2024-2025, 2023-2024: Σε προπτυχιακό επίπεδο, προσφέρθηκαν δύο (2) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν θεματική για το φύλο (*Διαταραχές Φωνής, Ψυχοπαθολογία Παιδιού και Εφήβου*).

Σχολή Καλών Τεχνών

ο Τμήμα Εικαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης

2023-2024: Σε προπτυχιακό επίπεδο, προσφέρθηκε ένα μάθημα με θεματική φύλου (*Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Τέχνης III – Κοινωνικό φύλο και σεξουαλικότητα από τη ζωγραφική του fin de siècle στις φεμινιστικές επιτελέσεις της δεκαετίας του 1960*).

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών

ο Τμήμα Ψυχολογίας

2025-2026, 2024-2025, 2023-2024: Σε προπτυχιακό επίπεδο, προσφέρθηκαν πέντε (5) μαθήματα που συμπεριλαμβάνουν θεματική φύλου (*Ειδικά Θέματα Συμβουλευτικής Ψυχολογίας, Συμβουλευτική Γονέων, Αναπτυξιακή Ψυχολογία I: Βρεφική και Νηπιακή Ηλικία, Η Αναπτυξιακή Μελέτη του Παιχνιδιού και της Φαντασίας, Αναπτυξιακή Ψυχολογία και Κοινωνική Αλλαγή*).

ο Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

2025-2026: Σε προπτυχιακό επίπεδο, προσφέρθηκαν τέσσερα (4) μαθήματα με αναφορά σε θέματα φύλου (*Συνεργασία γονέων - παιδαγωγών στην Προσχολική Αγωγή και Φροντίδα, Αγωγή και Φροντίδα Νηπίου II, Σύγχρονες Τάσεις Προσχολικής Αγωγής – Εφαρμογές Σύγχρονων Μεθόδων & Μοντέλων στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, Παιδαγωγικό Υλικό & Διδακτικές Εφαρμογές στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία*).

Στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, μεταξύ των μελών ΔΕΠ δεν υπάρχουν μέλη που έχουν γνωστικό αντικείμενο με ρητή αναφορά στο φύλο, παρά τη σημαντική έρευνα του οικείου ερευνητικού κλάδου.